

Projecte “Història divertida”. Una experiència contada al detall

PACO PASCUAL SOLER*; RAQUEL PAYÁ COLOMER*; SÒNIA CANTÓ BELDA*; PEPE DIEGO SEGUÍ*

S'informa d'un projecte educatiu de 5è curs de primària del Col·legi Sant Roc (Alcoi), que comprén des de la Prehistòria fins a l'Edat Mitjana. Un treball cooperatiu sobre el Museu Arqueològic Camil Visedo Moltó d'Alcoi i la incidència en els ibers, realitzat amb la col·laboració de l'equip humà del museu. Es detalla la metodologia basada en competències bàsiques i intel·ligències múltiples, i les experiències viscudes pels alumnes.

Paraules clau: Col·legi Sant Roc (Alcoi); Projecte Història; Educació primària; Intel·ligències múltiples; Competències bàsiques.

Se informa de un proyecto educativo de 5º curso de Primaria del Col·legi Sant Roc (Alcoy), que comprende desde la Prehistoria a la Edad Media. Un trabajo cooperativo sobre el Museo Arqueológico Camil Visedo Moltó de Alcoy y la incidencia en los iberos, realizado con la colaboración del equipo humano del museo. Se detalla la metodología basada en competencias básicas e inteligencias múltiples, y las experiencias vividas por los alumnos.

Palabras clave: Col·legi Sant Roc (Alcoy); Proyecto Historia; Educación primaria; Inteligencias múltiples; Competencias básicas.

A project called “History is fun”. An experience explained in detail

Herein we present an educational project for the fifth course of Primary School at the Col·legi Sant Roc in Alcoy which ranges from Prehistoric times up to the Middle Ages. A co-operative piece of work about the Camil Visedo Archaeological Museum of Alcoy and the incidence of Iberian people, carried out with the wilful co-operation of the Museum staff. In this paper we explain in detail the methodology based on basic competences and multiple intelligence, and also the different experiences which the pupils have had during the project.

Key words: Col·legi Sant Roc; History Project; Primary Education; Multiple intelligence.

Sol passar inadvertit que res recorre major les distàncies que la memòria. Pocs mètodes són millors que els records. És més, quan estos queden fertilitzats per l'emoció, poden arribar a derrotar les sempre perverses proposicions de l'oblit, eixe astut destructor de la veritat i de la realitat.

(Joaquín Araújo. Félix 25 años de conciencia ecológica).

Els cent quatre alumnes de cinquè de primària del col·legi Sant Roc d'Alcoi han dut a terme un projecte sobre diferents etapes de la prehistòria i la història amb col·laboració amb l'equip del Museu Arqueològic d'Alcoi Camil Visedo Moltó.

En primer lloc cal destacar que aquesta idea va nàixer perquè al Col·legi Sant Roc es dona l'assignatura de Co-

neixement del Medi sense llibre de text i mitjançant projectes. Aquests projectes tenen una línia pedagògica clara, basada en les competències bàsiques i en la teoria de les intel·ligències múltiples de Howard Gardner, on l'aprenentatge significatiu pren una vital importància. Dins d'aquests projectes, i més concretament en aquest que ens ocupa, el projecte d'**Història Divertida**, hi ha activitats bàsiques com són els treballs cooperatius, les rutines de pensament, els aprenentatges basats en problemes (PBL), les paletes, les exposicions als companys de primària i als de secundària i batxillerat... Moltes activitats amb un eix vertebrador com és el de les **vivències** i les **experiències** dels alumnes en primera persona, perquè com tots sabem, un aprenentatge sense vivències i emocions és un aprenentatge buit, un aprenentatge condemnat a l'oblit i al desinterès. Per tant aquest projecte està carregat d'eixides i emocionants activitats que més endavant detallarem.

La veritat és que aquests alumnes, en quart de primària, varen encetar un projecte sobre la prehistòria. Treballaren d'una manera intensa i adequada a la seua edat, aquesta etapa de la humanitat contextualitzada a Alcoi. Per tant, a banda de realitzar moltes activitats, visitaren les pintures rupestres prehistòriques de la Sarga (Alcoi) i el Museu

* Mestres de 5è de primària.
Col·legi Sant Roc
C/ Espronceda, 1
03803-Alcoi

Enviat: 11-02-2014. Acceptat: 12-03-2014.

Els alumnes de 4t A i C al cim del poblat iber de la Serreta.

Visita al jaciment paleolític del Salt per part dels alumnes de 4t B.

Arqueològic Municipal Camil Visedo Moltó (Alcoi), amb la intenció de reforçar allò après a classe. També gaudiren del “Dia de la prehistòria”, on els alumnes descobriren el foc i els seus avantatges amb les seues pròpies mans, pintaren en coves de paper, aprengueren balls i com era la vestimenta i els costums d’aquella època... Tot açò en una eixida amb pernoctació on van passar dos nits en un alberg de muntanya. Aquesta experiència del curs anterior ens ha servit de fonament per construir el projecte que ara ens ocupa. Un intens projecte on els imaginatius alumnes de deu anys han entrat de ple en el món de la Prehistòria, de l’Edat Antiga i de l’Edat Mitjana per a viure de la mateixa manera com ho feien els nostres avantpassats.

El projecte **Història Divertida**, portat a terme durant el curs 2013-2014, ha tingut una duració de dos mesos i mig repartits en trenta-huit sessions dins de l’assignatura de Coneixement del Medi, encara que cal destacar que és un projecte interdisciplinari, i per tant també l’hem treballat a altres assignatures com poden ser les Matemàtiques, la Llengua Castellana, Llengua Valenciana, Música, Plàstica i Religió Catòlica.

Començarem el projecte amb una *paleta d’intel·ligències*, centrada únicament en la temàtica que ens ocupa, és a dir, una activitat on es tractava de descobrir les idees prèvies que tenien els alumnes sobre la història en general, realitzant un tipus de circuit amb nou parts. En cada part es treballava una activitat competencial basada en una intel·ligència múltiple de la teoria de Howard Gardner (intel·ligència lingüística, matemàtica, espacial, musical, corporal cinestèsica, interpersonal, intrapersonal i naturista). Finalitzant el circuit amb una posta de la intel·ligència espiritual. Tots els alumnes van passar per cada posta fins a finalitzar l’activitat. D’aquesta manera, els mestres vam saber els coneixements

previs dels alumnes en aquest tema relacionant-los amb les diferents àrees del saber.

Després de la paleta, els alumnes viatjaren a l’**Època Prehistòrica**, on repassaren el que van aprendre l’any passat i ampliaren el temari amb els descobriments més importants que va realitzar l’home. Acabaren aquesta època amb la visita al **jaciment paleolític del Salt**. Allí contaren amb la col·laboració d’un autèntic especialista com és Josep Maria Segura, que molt amablement ens va explicar detalladament els costums de l’home de Neardenthal i de la gent que allí va viure durant més de trenta mil anys: què menjaven, què caçaven, com vivien... Després ens vam repartir en grups i vam fer foc com ho feien aquelles persones primitives. Amb unes màquines naturals poguérem observar com es feia el foc per fregament de fusta. Va estar una eixida molt interessant on també es van exercitar perquè van anar a peu des de el col·legi fins al lloc a visitar.

Cal destacar que el gros d’aquest projecte han sigut els **ibers de l’Edat Antiga**. Els alumnes han après tots els costums d’aquest meravellós poble. Sobre els ibers hem treballat a dues bandes. En primer lloc hem fet un **treball cooperatiu** molt complet, anomenat **Visitem el Museu**, amb la finalitat de visitar el museu amb coneixement de causa. Dins de cada classe es van fer sis grups de quatre alumnes. Cada grup estava especialitzat amb alguna característica dels ibers: el primer era el grup de la ceràmica, el segon dels metalls, el tercer de la indumentària, el quart de la vida quotidiana, el cinquè de la religió, l’escriptura, els costums i generalitats, i el sisè grup estava centrat en el museu com a edifici i el seu funcionament. Cada membre del grup era especialista d’una peça del museu relacionada amb la temàtica del seu grup. En acabar el treball tots els alumnes van eixir a exposar a la resta de la classe la seua especialitat i peça

El professor Jordi Juan (director del Col·legi Sant Roc) en una exposició a la classe.

Alumnes de 4t D al Museu Arqueològic Municipal Camil Visedo Moló. Treball cooperatiu "Visitem el Museu".

Pràctiques experimentals per fer foc.

Pràctiques experimentals per fer foc.

perquè tots aprengueren tot. D'aquesta manera ha sigut molt productiu visitar el Museu Arqueològic, ja que realment els alumnes, que ja ho sabien tot, anaren a veure la peça estudiada a classe amb imatges i descripcions de manera real i en directe. Al museu van ser atesos meravellosament. Els nostres amics Pep Miró i Emili Cortell, a banda de contar-nos coses que no sabíem, ens van resoldre dubtes que teníem del treball de classe.

D'altra banda i també sobre els ibers, vam fer una exhaustiva preparació a una eixida al nostre poblat ibèric: **la Serreta**. L'activitat prèvia més destacada va ser la visita del nostre director titular, Jordi Juan, un autèntic especialista d'aquest poble. Jordi, amb l'entusiasme i la passió que el caracteritza, ens va encisar a tots contant els costums ibers i les seues vivències en les excavacions de la Serreta. Dies

després realitzaren una excursió per visitar el jaciment, on els alumnes van estar acompanyats per l'amic del museu, Emili Cortell, que va donar una explicació magistral, *in situ*, sobre els ibers i els seus costums mentre passejaven pels carrers de l'antiga ciutat ibèrica.

A continuació dels ibers els alumnes entraren al món dels romans i els cartaginesos. Amb activitats de pissarra digital i vídeos van poder aprendre com eren els romans i qui eren Publi Corneli Escipió i Aníbal Barca, entre altres personatges.

Ja després d'açò i per acabar el projecte, li va tocar el torn a l'**Edat Mitjana**. Aquesta part del projecte va estar centrada en la localitat veïna de Cocentaina en la seua major part. Una de les activitats més importants va ser la realització d'un *power Point* i un *lapbook* (un mural amb desplegable com

a suport d'una exposició oral) sobre l'Edat Mitjana que els alumnes de cinquè van exposar als alumnes de Batxillerat.

Posteriorment, els xiquets van gaudir d'una eixida, previ treball a classe, a les antigues muralles d'Alcoi, on també vam tindre la col·laboració dels membres del museu i una altra visita al Centre d'Interpretació Turístic Explora, que ens va servir de reforç de part del temari treballat ja que vam veure una barreja de tot el que s'havia explicat durant el projecte.

Per anar acabant aquesta ressenya del projecte, cal destacar que l'eixida final d'aquesta Edat Mitjana va ser a la veïna població de Cocentaina, i encara que el Palau Comtal i el Castell no es consideren medievals en la seua totalitat, els vam visitar i vam gaudir de l'actuació del cantacançons i amic Dani Miquel que ens va delitar amb una actuació sobre els joglars amb instruments i vestimenta d'aquella època. Els xiquets, com sempre han fet amb Dani, es van quedar bocabadats de l'actuació que va fer i van conèixer i van po-

der tocar instruments medievals com la viola de roda o la xeremia, entre molts altres.

Totes les activitats principals que han anat fent els alumnes estan publicades al nostre bloc particular, i que qualsevol persona pot visitar, comentar i opinar. Aquesta és l'adreça: <http://www.colegiosanroque.org/blogs/ciclo3/>

Gràcies a aquest projecte hem conegut la capacitat de l'equip humà del Museu Arqueològic d'Alcoi, sempre disposats a ajudar-nos en allò que necessitàvem. Per això volem aprofitar aquesta col·laboració amb la revista per agrair a tot el personal d'aqueixa institució la seua participació, entrega i paciència desinteressada en tot aquest treball. Darrere de qualsevol projecte sempre hi ha persones i sense aquestes persones açò no haguera pogut dur-se a terme. Per tant gràcies a tots per haver aconseguit que el nostre, i com no el vostre projecte d'Història Divertida, haja estat una realitat. La història està en bones mans i per això els resultats d'aquesta aventura han sigut immillorables.